

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการให้การศึกษาแบบกลุ่มในการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง อำเภอเมือง สมุทรปราการ ซึ่งเป็นการวิจัยกึ่งทดลองและมีกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง อำเภอเมืองสมุทรปราการ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคการศึกษาน้อยกว่า 2.00 และมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลองจำนวน 22 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 12 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 10 คน กลุ่มทดลองจะต้องเข้าร่วมโปรแกรมการให้การศึกษาแบบกลุ่มในการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเป็นเวลา 8 ครั้ง ครั้งละ 1-1.5 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมโดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการสัมภาษณ์นักเรียนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน และนำมาสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของ พอล จี สตอลทซ์ (Paul G. Stoltz) ซึ่งแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคนี้แบ่งออกเป็น 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านการควบคุมตนเอง มิติด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ มิติด้านผลกระทบ มิติด้านความอดทน และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคโดยรวม

2. โปรแกรมการให้การศึกษาแบบกลุ่มในการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการให้การศึกษาแบบกลุ่ม ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงโปรแกรมให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์นักเรียนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3. แบบบันทึกพฤติกรรมการรับผิดชอบในการเรียน โดยให้อาจารย์ผู้สอนใน 3 รายวิชาเป็นผู้บันทึกพฤติกรรมการรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 1 เดือน

การเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลอง จากนั้นจึงนำคะแนนต่างๆ ที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าที (t-test) ซึ่งผลจากการศึกษามีดังนี้

1. กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้การศึกษาแบบกลุ่มในการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคโดยรวมสูงขึ้นภายหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สูงขึ้นในระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแยกตามมิติด้านต่างๆ ทั้ง 3 ระยะพบว่า ในระยะหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในมิติด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านผลกระทบ และด้านความอดทนสูงขึ้นภายหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในระยะติดตามผลพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในมิติด้านการควบคุมและด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่าระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านผลกระทบ และความอดทนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างจากระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมพบว่า มิติด้านความอดทนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมมีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการเรียนสูงขึ้นภายหลังการทดลอง และไม่ลดลงในระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งมีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้การศึกษาแบบกลุ่มในการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเพิ่มขึ้นในทุกด้าน และมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งยังมีคะแนนเฉลี่ยในการเรียนสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด